

LEIÐBEININGAR UM HEILSUVERND grunnskólabarna

Embætti landlæknis hefur gefið út leiðbeiningar um heilsuvernd gunnskólabarna sem taka gildi frá haustinu 2013. Heilsuvernd grunnskólabarna er hluti af heilsugæslunni og framhald af ungbarnavernd. Markmiðið er að efla heilbrigði nemenda og stuðla að velliðan þeirra. Helstu verkþættir heilsuverndar skólabarna eru heilbrigðisfræðsla, bólusetningar, heilbrigðisskoðanir og aðstoð við börn með heilsuvanda. Heilsuverndarstarf innan skólanna krefst góðrar samvinnu starfsfólks skólanna og heilsugæslunnar. Það er von Embættis landlæknis að þessir aðilar eigi áfram farsælt samstarf með hagsmuni skólabarna að leiðarljósi.

HEILBRIGÐISFRÆÐSLA

Heilsuvernd skólabarna sinnir skipulagðri heilbrigðisfræðslu og hvetur til heilbrigðra lífsháttá, ýmist í hópfræðslu eða á einstaklingsgrunni. Byggt er á hugmyndafræðinni um 6h heilsunnar (www.6h.is) þar sem áherslurnar eru: Hollusta – hvíld – hreyfing – hreinlæti – hamingja – hugrekki og kynheilbrigði. Eftir hvern þátt fræðslunnar fá foreldrar sent bréf og gefst þeim þá kostur á að ræða við börn sín um það sem þau lærðu.

ÁRANGARURSRÍKAR AÐGERÐIR

Fræðsluefni í heilsuvernd skólabarna byggir á gagnreyndri þekkingu í heilsueflingu og forvörnum. Það byggir á jákvæðri nálgun og uppbyggingu einstaklingsins.

Hér má nefna aðferðir og verkefni eins og:

- Gagnvirkar aðgerðir sem örva færni nemenda.
- Jákvæð samskipti milli nemenda og þess sem fraðir.
- Heildræn nálgun með þátttöku foreldra og grenndarsamfélagsins með áherslu á umhyggju og styðjandi umhverfi.
- Almenn lífsleikniverkefni með áherslu á að byggja upp einstaklinga, auka þekkingu þeirra og þjálfa færni, svo sem ákvæðni, að bregðast við vanda og setja sér markmið.
- Verkefni sem efla félagsfærni með áherslu á ákvarðanatöku og hæfni til að velja rétt.

Inn á heilsuvefnum www.6h.is er að finna margvíslegan fróðleik frá fagfólk fyrir börn, ungmenni og foreldra. Heilsugæslan og Embætti landlæknis halda vefnum úti og margir kennarar nota hann í starfi sínu.

Heilbrigð börn eru góðir nemendur

- góðir nemendur mynda heilbrigtt samfélag

HEILSFARSSKOÐANIR

Reglubundnar skoðanir eru framkvæmdar þegar börnin eru 6, 9, 12 og 15 ára. Í öllum skoðunum er mæld hæð, þyngd og sjónskerpa. Auk þess tekur hjúkrunarfraeðingur viðtal við börnin um lífsstíl og líðan.

BÓLUSETNINGAR

Markmið bólusetninga er að koma í veg fyrir alvarlega smitsjúkdóma. Sjúkdómar sem áður voru algengir og voru lífshættulegir ungm börnum hafa með tilkomu bólusetninga nánast horfið. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin fullyrðir að engar læknisfræðilegar aðgerðir séu mönnum eins hagkvæmar og bólusetningar.

7. bekkur: Bólusett gegn rauðum hundum, hettusótt og mislingum í einni sprautu. Stúlkur eru bólusettar gegn leghálskrabbameini. Þrjár sprautur á 6 til 9 mánaða tímabili.

9. bekkur: Bólusett gegn mænusótt, barnaveiki, stífkampa og kíghósta í einni sprautu.

BÖRN MEÐ HEILSUVANDA

Um 20% grunnskólabarna eiga við einhvern heilsuvanda að etja. Starfsfólk heilsugæslunnar leggur sitt af mörkum til að börnum með heilsuvanda séu skapaðar viðeigandi aðstæður og umönnun í skólanum í samvinnu við foreldra og starfsfólk skólans.

Leiðbeiningar um heilsuvernd grunnskólabarna má nálgast á www.landlaeknir.is/heilsuvernd-grunnskolabarna

Atriði sem geta valdið því að nauðsynlegt reynist að forgangsraða verkefnum í heilsuvernd grunnskólabarna:

- Mönnun í heilsugæslunni krefst forgangsröðunar.
- Áföll í skólanum eða alvarleg veikindi sem taka mikinn tíma

RITSTJÓRN OG HÖFUNDAR

Anna Björg Aradóttir, sviðstjóri Embættis landlæknis

Björk Filipsdóttir hjúkrunarfræðingur, Heilsugæslunni Sólvangi

Hannes Hrafnkelsson læknir, Heilsugæslunni Seltjarnarnesi

Íris Dröfn Björnsdóttir hjúkrunarfræðingur, Heilbrigðistofnun Suðurnesja

Jórlaug Heimisdóttir sérfræðingur, Embætti landlæknis

Linda Kristjánsdóttir læknir, Heilbrigðisstofnun Vesturlands, Borgarnesi

Margrét Héðinsdóttir hjúkrunarfræðingur, Þróunarsviði Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins

Ragnheiður Ósk Erlendsdóttir, sviðstjóri skólasviðs, Þróunarsviði Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins

Sveinbjörn Kristjánsson sérfræðingur, Embætti landlæknis

Athugasemdir eða ábendingar sendist til Ragnheiðar Óskar Erlendsdóttur, Ragnheidur.Osk.Erlendsdottir@heilsugaeslan.is
eða Jórlaugar Heimisdóttur jorlaug@landlaeknir.is

**Embætti
landlæknis**
Directorate of Health

Barónsstíg 47 101 Reykjavík Sími 5101900 mottaka@landlaeknir.is www.landlaeknir.is